

Inserati se sprejemajo in velja risopna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat.

12 " " " " 2 " "

15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se ce a primerne zmanjša.

Rokopis

se ne vračajo, nebrakovana pisma se ne sprejemajo.

Vrednino prejema opraviščeno (administracija) in ekspedicijska Dunajski cesti št. 15 v Medija-ovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 80 kr. več na leto.

Vredništvo je Poljanski nasip št. 48

Izide po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Nektere iskrene misli in želje o „Slovenecu“ in slovenskih rečeh.

O „Slovenecu“ se trdi, da je v prvi vrsti list po duhovnih ustanovljen in vravnovan. Duhovščina je po posebnem odboru vodstvo njegovo bila izročila g. K. Klunu. Sedaj pa se čuje in čita, da je omenjeni gospod moral to vodstvo pustiti; vendar tega dosej ni niti dotičnemu odboru, niti duhovščini sploh naznačil; kdo bi ga tudi bil primoral k temu vzlasti sedaj, ko je dobil po svojem cerkvenem postavljenju najlepši čas in najboljšo priliko kot deželni in državni poslanec delovati na tem polju! Ako je tedaj resnica, da se je v tem kaj stalno spremenilo, duhovščina slovenska pričakuje, da se jej to pové in da dotični odbor zbere družega sobnega duhovna ter mu izroči vrhovno vodstvo v vredništvu „Slovenčevem.“

Nahajajo se mnogi dobri Slovenci, tudi duhovni, kateri list prezirajo, češ, preslab, prezaukaren je, kateri vpricho nasprotnikov celó čeznej zabavljajo in se radi nekoliko liberalne kažejo, dasi čutijo in spoznajo, da jim je bistveno potreben in da pri dosedanji podpori in pri sedanjih sodelavcih boljši biti ne more. Vrednost listova se ravna po delavcih, po pisateljih. Kteri ste torej zmožni, kateri veste in znate, na noge, peró v roke, pišite in dopisujte, pa bo list Vam na čast in narodu slovenskemu na korist. Kako se imenuje katoličan, ki se med drugoverci sramuje svoje katoliške vere in cerkve?

Spet drugi so, kterim „Slovenec“ donša vse

pramalo, kajti dan danes hočemo vsakdanje hrane po časnikih, nam zadostuje le dnevnik. V mnogih ozirih bi pač bilo bolje, ko bi se bolj pečali s knjigami, vzlasti svojimi stanovskimi. Ako je pa res potreba, naj se torej ustanovniki snidejo, naj se posvetujejo ter vkrepejo, kar mora biti. Samo zdihovati in zabavljati, to ne pomaga nič. S cer je pa tudi pomniti, kjer je nasprotovanje, tam je življenje. Vsaka dobra stvar ima nasprotnike, in lista z nasprotnimi načeli ne moreta nikdar biti v miru in spravi. Ne smé se tudi pozabiti, da na pr. humoristični ali šaljivi list ima vse drugačno polje kot konservativni politični, in da se temu ne more v zlo šteti, kar je morebiti uni zakrivil. Javna skrivnost pa je, da se nasprotniki zedinjajo in z zedinjenimi močmi napenjajo, da bi zatrli „Slovenca“; a s tem kažejo prav očitno vsem, kter po stanu in po svojem poklicu hočejo ga ohraniti, kaj jim storiti dolžnost.

Mirno pa uspešno delate zdaj pri nas „družba Mohorjeva“ pa „Matica“, vendar pretho, preskromno. Kar je „Besednik“ utihnil, pričóuje na pr. svoje delovanje odbor Mohorjeve družbe samo po „Slov. Prijatlu“, kteri je skoro v rokah le duhovnom, a to je premalo. Tudi „Matica“ svoje dejanje velikrat oznanja le po „Novicah“. Prav bi vendar bilo in koristno, da ti dvé družbi vse svoje dejanje in nehanje, ako že ne po vseh, vsaj po več različnih listih slovenskih razglašate občinstvu.

Koristno že tudi deluje „Katoliška

družba“ za Kranjsko in knjižvno njeno glasilo („Glas“) prinaša čedalje več in boljše tvarine, vgodne tudi bolj omikanim in učenim. Naj bi se nekoliko bolj razoznanjalo in razširjevalo! Žvo vstregla pa bi katoliška družba premnogim slovenskim vernikom, ko bi jim posebej dala na svetlo p. Psalme, Pripovedi, Sirahove bukve, okrajšane Tobijeve, ali Jobove, sv. Evangelije itd. Sveto pismo vse skupaj je predrago in po vsebini ni za vse; kar pa je, to se posebej ne dobiva. Vendar bi bilo silo koristno, obljubim, premnogi bi radi prebirali svetopisemske bukve, ko bi jih le mogli dobiti, nekteri so že naveličani časnikarskih listov in novičarskih knjig. Odbor katoliške družbe ima v sebi može, kteri v tem oziru lahko postrežejo katoliškemu slovenskemu narodu; ne boje jim žal!

Lani in letos se je, hvala Bogu! bratovska vzajemnost med Slovenci in Hrvati jela nekoliko bolj oživljati ter v djanji kazati — pri raznih shodih, godovih in svečanostih, in to more obema biti le na korist. Kopitarjeva svečanost na pr. kako pozno se je sprožila, kako malo razglašala, in vendar — kako dostojno se je zvršila! Imela je vdeležnike tudi Hrvate in častno se je omenjala v njihovih listih. Kako krasna pa je bila modro osnovana svečanost St. Vrazova! Iskrenega Slovenca veselí, ko v sedanjih listih hrvaško — srbskih, českih itd. čita o Slovencih in njihovih veljajah, česar poprej ni bil vajen (cf. „Obzor“, „Slovinac“, „Čech“, „Pokrok“). Tako

Molek.

(Povest, spisal Resnicoljub.)

Gotovo si, ljubi bratec, bil že poletnega dne v gozdu — ali ne mislim v kakšnem koloseku ali pa v redki hosti — temveč v pravem gozdu, kjer stoji deblo poleg debela, eno ravno kakor sveča, drugo spet razkrceno in krevljasto, da pod vsemi leži dobrodejni somrak in gosta hladna senca. Vsaka tvoja stopinja izbuja šum v suhem listju, pod tvojo nogo pokajo preperete vejice. Ako si pa ti miren, ako sedeš na kak parobek ali se zlekneš po zelenem mahovju, je vse mirno, vse tiho okoli tebe; zdi se ti, da si v veliki cerkvi. Nekaj veličastnega ima taka samota. Ptice so okoli poldneva umolkale, v gostih krošnjah skrite mirujejo in dremaje prebavljajo; celo pisani metulj nekako zaspano visi na bledem cvetju. Človeku se zdí, da tudi drevesa počivajo, samo časih završi nekaj v vrhovih, kakor bi se jim kaj sanjalo: tičke so se začele spuštati z drevesa v drevo, ter motijo, si hrano za večerjo iskaje, praznično tihoto. Po takem gozdu — bilo jih je v začetku tekočega stotletja še mnogo okoli grajščin na Gorenjskem, kjer se je zgodilo, kar ti hočem v kratkem popisati — je letal ves nevoljen skoraj celi

den Jože, mlad lovec in gozdnar grofa Kr. . . Srnjak, po katerem je streljal, mu je ušel, zgubil je lovski rog in — kar ga je najbolj skrbelo in jezilo — zapazil je bil, da se klateži in zverinski tatje čezdalje bolj množe ter predrzno ljudi napadajo po obližji. Vračeval se je truden domu in jo krenil po bližnji poti proti gradu, kar naenkrat njegov zvesti spremeljevalec belec lajaje poskóči in zleti navzdol k jarku, iz kterega se je slišalo slabotno ihtenje in stokanje. On hiti bliže in najde staro ženico, katero je dvojno breme, stara leta namreč in butara subljadi, katero je po gozdu nabrala, zvrnilo v jarek, da seni mogla več iz njega skobacati. Jožetu se ženica smili, kajti ranila si je tako zelo nogó, da je komaj stala; iti pa ni nikakor mogla sama. Gozdnar ne premišljuje dolgo, ampak jej poda krepko desnice, ter jo držaje in opiraje pripelje počasi v njeno leseno kočó. Tukaj jo položi na ravno slamnato postelj, jej spere krvaveče noge z vinom, kterega je imel seboj in jo še obveže z platneno rutico.

Ženica, ktero je že med potjo Jožeta kot svojega rešitelja hvalila, se začne vnovič zahvaljevati s solzami v očasih: „Bog vam povrni tiskokrat, ker ste se tako potrpežljivega skazali proti meni ubogi stari ženici! Gotovo

bote srečni na tem in unem svetu in gospod Bog vam bo poslal v vsaki stiski tako dobrega rešitelja, kakoršnega ste se vi skazali proti meni.“

Med tem je potegnila iz podglavja molek (paternošter), kterega je lepšal precej velik svitel križec, ter ga ponudi z gniljivo odkritosrčnostjo gozdnarju: „Ne sramujte se majhnega darila“, je prosila „od stare ženice, ktero vam ne more dati boljšega. Vzemite ga, prosim vas; jaz sem ga zmirom v časti imela kakor dragocenost; molek je mojega sina Janeza, kterega naj bi Bog varoval, ker že nisem tri leta ničesar slišala o njem.“

Pri teh besedah jej zabliska solza v očesih spuščaje se po nagubanih licih. Ginjen opazuje Jože starko in reče: „Molek vam je tako drag, prihranite ga rajši sami. Jaz vam verjamem, da ste mi zelo hvaležni in bi radi kaj več darovali, kar pa ne pripuščajjo okoliščine.“

„Vzemite ga vendar, ljubi gospod! Vzemite ga“, prosí silneje starka, „je majhno darilo, pa Božji blagoslov stori lahko večega. Bere se vam že iz obraza, da ste dobri; gotovo tudi vi radi molite in pridno. Kaj ne da?“

Zadnje besede so zbudile Jožeta v srcé. Na tihem zašepeta „da“ in vzame molek, ga

vzajemno delovanje nam je potrebno, in bodi geslo in nalog vsakteremu pravemu Slovincu. Želēti je, da bi, vzlasti sosednji bratje slovaški zvestejše ozirali se na Slovence, ter posnēmati, kar imajo le-ti dobrega in hvale vrednega.

Nenavadno hitro se je razširilo med „slovenskim narodom na pr. „Cvetje z v r o v sv. Frančiška“, kar je dobro in veselo znamenje za bodočnost. Ima res dokaj pobožne in lepe tvarine v sebi, katero tudi primérno povživajo vérni Slovenci. Na zavitkih — plave ali višnjeve (!) barve — donāša pa „Opazke, literarne, jezikoslovne in druge“ — preučene in za svoje čitatelje sploh zgubljene. A škoda! Nektere so preizvrstne, in naj bi jih častito vredništvo rajše priobčevalo po katerem drugem glasilu; dobro bi dohajale marsikterim učēnjakom.

Tac h in enacih želj gojim mnogo, a za sedaj naj zadostuje čisto to! Razodenem naj pri tej priliki samo še, da naj pri o s ē b n i h prepirih nam nikdar ne uide izpred oči dobra stvar, za katero se borimo. Pravica in resnica bode nam mar, in da se nam ta ohranī, za to delajmo in molimo, in naj velja, kar rado, zmaga bode naposled naša. Pomagajmo si iskreno sami, in pomagat bode nam — Bog!

Resnicki.

Politični pregled.

V Ljubljani 27. septembra.

Avstrijske dežele.

Za namestnika na **Moravskem** je imenovan bivši minister **Korb-Weidenhaim**. „Politik“ ni nič zadovoljna, da Taaffe zmirom išče neko osrednjo stranko, naj se raje nasloni na desnico, tam je trdna pomoč.

Nekdo si je zmisli, da bo grof **Andrassy** zopet na dan prišel. To je naredilo veliko strmenja med svetom.

Potrjuje se novica, da se ustanovil **obrt-nijska šola** na Gorenjskem.

V Gorenji Avstriji se že hudo besedujejo, ker se pripravljajo na volitev treh poslancev iz velicega posestva. Liberalci hočejo imeti svojega Grossa, svojega Handela in Dehneta. Bomo videli, kdo bo zmagal.

V Brnu so si izbrali Chlumeckega kot svojega kandidata za državni zbor in ga bodo enoglasno volili.

Minister Dunajevski bojda študira, kako bi pomnožil neposrednje davke, in kako bi potem primankljej manjši naredil. Poljski poslanci so se že davno menili, da bi bilo treba ceno zemljišč znižati. Tudi po drugih deželah se povišujejo neposrednji davki, posrednji pa ne.

Radovedni smo, kakšen bo Dunajevskijev program, kedar se enkrat cel pokaže.

O sedanjem naučnem ministru **Konradu** pravi „Wien. All. Ztg.“, da baron Konrad ne bode dolgo vstrajal v svojem službovanji, marveč da ga skoro namestoval bode baron Helfert. Menda se tega bojé!

Vnanje države.

Črnogorski vojvoda Petrovič je rekel, da je boj z Albanci neizogibljiv. Že zdaj se godé neredi, knezu je to neljubo, ker bi rad stvar v zvezi z velesilami dognal. Včeraj ali danes so šle barke pred Dulcigno.

O razmerah na **Francoskom** piše Henry Maret: „Zmirom teže bo ministra dobiti, posebno pa ministra zunajnih poslov; tako se godi njemu, ki vsakih osem dni druge hlapce najame. Gambettova hiša je prišla pri mešetarjih služb v slabo ime. Ea predpasnik drugemu pripoveduje, da je ta služba težka in slabo plačana, da gospod zmiraj zabavlja, če ga pa ni, zmirjani so služabniki. Oddajanje služb naj bi se dovolilo le pod garancijo. Novi minister zunajnih zadev je izdal okrožnico, v kateri pravi, da ostane francoska politika zmirom ista, nespremenjena.

Kakor se poroča, so **evropski konzuli** v albanskim mestih v nevarnosti; kakor se bo začelo streljati, hočejo Albanci po njih pasti in jih poklati. To bi bilo res barbarsko.

Bismark na Nemškem razvija svoj gospodarski program.

Izvirni dopisi.

Šmartno pred Kranjem, 24. sept. (Gosp. deželni predsednik Winkler.) Tudi

nam je došla posebna čast in srčno veselje, da smo gledali mlī obraz deželnega našega poglavarja, prevzvišenega gospoda Winklerja. Včeraj popoldne okoli pete ure se je pripeljal iz Kranja s spremstvom g. okrajnega glavarja Derbča, gospoda dekana Mežnarca, gospoda kranjskega župana Šavnika in okrajnega komisarja gospoda pl. Gozanija. Ogleдал je prevzvišeni gospod najpoprej našo farno cerkev; jako se mu je dopadla ta veličastna hišabožja. Posebno mu so bila všeč naša nova velika vrata, v resnici krasno delo domačega umetnika gospoda Gosarja. Enako pohvalno se je gospod izrekel o novi veliki sliki na mrtvašnici, ki jo je ravno pred nekoliko tedni na presno tudi domači umetnik gospod Matija Bradaška kaj mojstersko naslikal. Potem je ogleđal naše šolsko poslopje in natanjko pozvedoval o vseh naših šolskih razmerah. —

Spremiti smo ga potem v bližnjo vas Stražiše, da si ogleda našo domačo obrtnijo, sitarijo. Obrtnija ta je res zanimiva, ker preskrbuje skoraj vso Evropo sē siti, posebno Francosko, Laško, Turško in Španjsko. Podal se je v h še naš h priprostih sitarjev, da si na drobno ogleda v izdelavo sit. Ni moč popisati, kako ginjeni so bili dobri naši sitarji, ko je prevzvišeni gospod res kakor skrben oče se ljubezujivo po domače z njimi pogovarjal. Kaj tacega naši ljudje še niso doživeli; še poznim rodovom se bo ohranil spominj njegovega obiskovanja. — Da so tudi možnarji pokali, ni mi treba pristavljati. Gotovo izrazim čutila cele naše občine, ako zaključem: Bog nam ohrani še mnogo let na čelu naše domovine tako skrbnega, tako milega očeta!

Z Gorenjskega 26. sept. Dolgo že nismo slišali tako veselih novic kakor ste nam došli letos dve, katerih ena se je že vresničila, namreč oživiljenje niže gimnazije v Kranju. Kako smo bili tega veseli, mi ni treba popisati še nadrobneje, dosti živa priča o tem je to, da se je kar v prvo šolo vpisalo že 54 učencev. Gorenjec svoje otroke rad pošilja v šolo, ako le more, če tudi le toliko, da si pridobé nekoliko vednosti, ktera jim je v življenji koristna, skoravno ne pridejo do gosposke suknje. S tem pa, da ima gimnazijo blizo doma, mu

skrije v prsni žep pri telovniku ter položi odhajaje še majhen denar na mizo.

Starkine besede: „kaj ne da pridno molite!“ so ga spomnile prelepih naukov in opominovanj ranjkega, pobožnega očeta. Spoznal je, da je velikokrat, zeló velikokrat nanje pozabil in to ga je nekako žalostilo. V gradu se je malo molilo; grajščinski gospod je ljubil vino, igre in druga razveseljevanja. V cerkev je šel le malokrat in mu je bilo ljubo, ako so tudi njegovi služabniki tako delali. Jože za trdno sklēne, da ne bo več posnemal slabih zgledov, ampak vsakdanje molitve opravljal, kakor so mu ranjki oče pogosto in zlasti umiraje topla polagali na srcé. —

Že se je bilo začelo mračiti, ko je zapustil gozd nar kočo in zdaj je imel še dolgo pot do kraja, kjer je bil našel onemoglo ženico. Mirna noč je zavila hribe in doline v svoje mehko krilo, s čistega neba gleda tisoč svitlih oči na zemeljske prebivalce, prepustivše se sladkemu spanju. Jožeta je bilo nekoliko groza, akoravno je luna plavala na jasnem nebu med bliščečimi zvezdami, kakor som v sinjem morji med brezštevili ribicami, ter mu kazala pot proti gradu. Moral je iti še čez zeló zarašeno hosto, kamor je bil poslal lovske pomagače veleč jim, da naj ga čakajo. Komaj je

bil prišel do srede hoste, kar njegov belec zalaja in odskoči: dva zarašena moža, divjega pogleda, stopita z napetima puškama pred njega. Komaj ima čas raz ramo vzeti puško in jo napeti, predno zasliši: „Proč s puško, ako ti je drago življenje; umiri psa! Zdaj si v najinih rokah; peljeva te k našemu glavarju, kteri ti bo gotovo dobro plačal, kar nas preganjaš in grofu tož š!“

In že segata po njem, da bi ga zvezala. Jože pa, ves razburjen in v preplašenosti ne vedoč, da je puška napeta, se v naglici hoče vbrani ter roparja od sebe pahniti; ali v tem trenutku se sproži petelin in — pok votlo odmeva naokoli spremljeva je roparjevo dušo iz tega sveta.

Kakor bi bil okamnel, obstoji na mestu, ko se zavé, kaj se je zgodilo, ali vdruči poč puška in — v kratkem se zgrudi Jože na tla. Zadel ga je krogla družega roparja.

Ko se Jože drugo jutro prebudi, spozna, da je doma v grajščinski sobi na postelji; okoli sebe zagleda ranocelnika in zveste lovske pomagače. Čutil je skelečo rano na prsih. Kakor iz težkih sanj prebudivšemu se le nekoliko dozdeva, kaj se je zgodilo. Lovski tovarši mu zdaj pripovedujejo, da so se že vračevali k domu misleči, da je on po drugi poti odšel v

grad, kar zaslišijo vpitje in potem strel; hipoma se spuste na kraj, od koder je prihajal vriš in drugi pok ter najdejo mrtvega roparja, ktere ga bodo jutri pokopali, njega pa le malo drhtečega in krvaveč-ga. Prinesli so ga varno v grad in poklicali nategoma ranocelnika, kteri ga pregleda in obveže.

„Vi morate — pravi potem še nazoči ranocelnik — imeti pač dobrega angelja varha; ako bi ne bila krogla zadržana, bi bili vi zdaj tako gotovo mrtvi, kakor gotovo še živite! In vganite, kaj vas je obvarovalo smrti?“

„Moj molek!“ zaklče ginjen Jože, kteremu se je začelo vse jasiti.

„Res je — reče ranocelnik — glejte! vi ste ga gotovo na prsih nosili in debeli križec pri njem je zabranil, da vam krogla ni predrila in raztrgala prsi, ampak naredila samo luknjo, ktera se bo pa sčasom popolnem zacelila, akoravno je sprva vzročevala tako hude bolečine, da se še zavedli niste.“

Gozd nar pove zdaj, da mu je dala molek ženica, kteri je domu pomagal, in da se ga je v začetku še zeló branil.

„Kaj tacega se redkokrat zgodi — misli ranocelnik — to gotovo ni le samo naključje; saj jaz verujem, da se je tukaj očividno poka-

je to izdatno olajšano, tudi mu ni treba, kar bi naši nemškutarji in ponemčevalci tako radi imeli, svojih otrok pošiljati daleč na Koroško na nemške gimnazije, kar bi mu bilo veliko dražje in zavoljo čisto nemškega poduka na teh šolah veliko nevarnejše. Kaka dobrota je toraj gimnazija v Kranji za Gorenjsko, kako hvaležni smo zá-njo!

Drugo veselo novico so nam prinesli naši časniki z Dunaja, namreč, da ima tu pri nas nekje — kraj menda še ni določen — osnovati se obrtniška šola. Da te novice nismo bili nič manj veseli ko prve — kdo bo o tem dvomil! Le to želimo še, da bi se prej ko prej vresničila. Potrebna nam je taka šola gotovo, pomislimo le, da je na Gorenjskem veliko obrtnije vsake vrste in da je v prebivalcih posebno veliko talentov za mehaniko, to kaže cela vrsta raznih samoukov, k bi bili postali lahko veliko več nego so zdaj, če bi se jim bila dala prilika, v svoji stroki dospeti do vrhunca.

Posebno pomenljiva je tu sitarija v Stražišči pod Kranjem, pa slamnikarija okoli Mengša: zadnja je zdaj prišla skoro vsa v roke tujcem, naši domači pletkarji so bili ostali v svoji vednosti še vedno na prvotni stopinji, ker niso imeli daljšega navoda v tem.

Ravno taka je z lončarijo in pletenjem orodja z vrb ali bek; kjer se pečajo s obrtnijo — in pečajo se na več krajih — zna to že skoro vsak otrok, ali veliko več, ko otrok, tudi odrasčeni ne zna, in tako ostanete ti obrtniji večidel le za dom in ne nosite toliko zaslužka, kolikor bi ga, če bi prišli na večo stopinjo popolnosti ali umetnije. Drugam, kjer take šole že imajo, pa naš ubogi kmet ali obrtnik brez druge pomoči svojih otrok ne more pošiljati — še tudi zato ne, ker navadno nemškega jezika ne znajo. Tako ostane vse bolj pri tleh in če pride kak tujec, v taki šoli izučeni, lahko brž prekosi naše obrtnike s svojimi izdelki in kmalu je vsa obrtnija v njegovih rokah, domačini so k večemu le še njegovi delavci, plačani na dan ali pa po vrednosti svojih izdelkov; više se pa ne povzdignejo.

Razen teh je pri nas vse polno kovačev,

ki z železa izdelujejo razne pridelke, ravno tako čevljarjev, coklarjev itd., ki pa tudi ne morejo si nič pomagati, marveč so le reveži in hlapci drugim. Gorenjska stran posebno po ozkih dolinah in kotih za poljedelstvo ni, ker ni dosti zemlje. Zato je od nekaj tu večega pomena bila že živinoreja in obrtnija, ali ker iz prej navedenih vzrokov ni dala zadosti kruha vsem, ki so se je poprijeli, jih je veliko iskalo ga drugam, posebno v Ameriko, kje so za deželo in narodnost našo za zmiraj zgubljeni in kdo vé, če so še našli to, česar so iskali!

Bodi nam toraj obrtniška šola srčno pozdravljena, ker od nje se nadjamo izdatne pomoči o tem! Da bi se le res tudi kmalu osnovala!

Z Dunaja 26. sept. Včeraj je „Wien. Ztg.“ prinesla dve važnejši imenovanji, ki ste zbudili tem več pozornosti vzlasti po časnikih, ker ti ravno zdaj nimajo skoro o ničemer pisati in le stare kosti vnovič glodajo. Prvo je imenovanje deželnega namestnika za Moravsko, barona Korb-Weidenheima. S tem je zadrženo vse dosedanje ugibanje in spletkanje, ki je bilo živahno še posebo zato, ker je moravski namestniški sedež težaven in važen, nekako podoben kranjskemu, toraj z imenovanjem moža zá uj minister Taaffe kolikor toliko mora svoje prave roge pokazati. Zato je vse politične kroge, vzlasti „ustavoverne“, imenovanje barona Korba zelo raznenadilo, pričakovali so odločnejšega, strankarskega moža, bodi si z desnice ali levice državnega zbora, kar pa baron Korb ni. Zdaj so zopet povsod na vrh priplavale misli, da se Taaffe skuša obdati z nekako srednjo stranko, in česki listi so to novico sprejeli z nekako mrzloto; vendar — se ve da — jim bo šo baron Korb ljubši od kakega prav odločnega levičnjaka, ker po njem ne bo okrepčana nemška stranka na Moravskem, prej bo narodna dobila več duška, Taaffejevo ministerstvo pa bo še bolj vtrjeno. Nemški listi na Českem celo kar naravnost trdijo, da je to nekak vdarec za Nemce, ki ga niso sami zaslužili. Vsakako je toraj dobro, da se je vprašanje o moravskem deželnem namestniku zdaj z dnevnega reda spravilo in je pri kraji tudi vse ugibanje, ktero je bilo večkrat

neprijetno zato, ker so se po slabih kombinacijah ljudje po nepotrebnem begali in strašili.

Druga dogodba je imenovanje sekcijkega načelnika Cherteka (po rodu, kakor znano, Kočevarja) za podpredsednika finančnega vodstva v Pragi. Baron Chertek je bil dozdaj sekcijki načelnik v finančnem ministerstvu in ravno pred krakem od davkarskega oddelka prestavljen k oddelku za osebne zadeve; v državnem zboru je zastopal nekoliko časa finančnega ministra in tam razvil tudi finančni program, kteri je bil levičnjakom jako malo všeč, čeravno Chertek pripada odločno k njihovi stranki ali je vsaj spadal prej, dokler ga niso tako trgali po svojih listih.

Zakaj je ta mož odpravljen iz ministerstva in postavljen na podpredsedniški stol deželnega finančnega vodstva na Českem, tega prav za prav ne more nihče uganiti. Vstregel s tem činom Taaffe menda ni nikomur, ne avtonomistični stranki, še manj pa Čehom. Na svojem sedanjem mestu baron Chertek ni bil posebno veliko na poti tej stranki, za novo mesto mu pa manjka prvega, kar zahtevajo Čehi od svojih državnih uradnikov, namreč znanje českega jezika. Že iz samih teh dveh vzrokov je razvidno, da z imenovanjem Chertekovim minister ni storil nobene ljubavi desnici, da je toraj to tako malo delo sedanje večine državnega zbora, kakor imenovanje Korbovo. Edino, kar se o tem za gotovo vé, je to, da je Taaffe za ta dva čina skrnil svojo politiko še bolj nego je bila že skrita; morebiti imajo česki listi prav, ki pravijo, da Taaffe se bo obdal le z možmi srednje stranke in da je zato Cherteka odpravil z Dunaja. No, bomo videli! Sploh je zdaj politično obnebeje še tako megleno, kakor jesensko jutro v nižavi.

Domače novice.

V Ljubljani, 28. septembra.

(V Alojznic) je letos dijakov gimnazijskih 59 gojencev vseh skupaj. V bogoslovno semenišče se jih jih je v I. leto oglasilo neki 15; med njimi so vnanji trije. V II. letu utegne jih biti 14, v III. pa v IV. le po 5, število premalo, kakoršno v poslednjih letih, kar se

zala roka Božja, ktera mnogokrat reši veliko z majhno rečjo.“

Med tem pride sam grof poprašat, kako se počuti Jože, in je prav zadovoljen in vesel, ko mu ranocelnik zagotovi, da bo smel gozdnar v kratkem zopet na prosto.

„Ničvredni klateži in roparji — začne potem v jezi grof — to se jim mora drago plačati. Jože! maščevala se bova nad njimi. Iztrebila bova vlačugarje do zadnjega.“

Gozdnar pove še grofu posebej, kako čudovito ga je rešila Božja roka po molku, in konča z globokim zdihljajem: hvala Bogu!

„Naključilo se je tako, družega ni ničesar na tem“, pravi grof z nejevero naznanjajočim posmehom.

„Samo naključje — ga Jože resnobno zavrne — ničesar ne razloži!“

„Za moj del! — nadaljuje grof — jaz se ne maram s teboj pričkati v verskih rečeh; veseli me pa vendar, da sta enkrat stara ženica in pa molek nekoliko koristila“, in to izgovorivši se smeja se poslovi od gozdnarja voščoč mu, da bi kmali popolnem ozdravel.

Nevoljen in žalosten odmahuje Jože z glavó. „Je še vedno stari nejevernež“ — pravi ranocelnik — njegova mati ga je hotela s silo svetnika narediti; ali preveč je napenjala lok, zarad tega je počil.“

Gozdnar je kmali ozdravil, kakor mu je povedal ranocelnik. Prva pot ga je peljala v cerkev, da bi se zahvalil Bogu, ker mu je tako čudno rešil življenje; ob enem obljubo stori, da ne bo nobenega dneva opustil rožnega venca moliti na molek, po katerem je bil rešen. Potem obišče ženico in jej pove vse, kako in kaj da se je zgodilo ter se jej srčno zahvaljuje, da ga je tako bogato obdarila.

„O zahvalite se Onemu nad oblaki, ki je vam in meni toliko dobrega storil po očetovsko za naju skrbeč. Jaz sama ne vé, zakaj sem vam ravno molek ponudila. Bilo mi je, kakor bi ga bila morala dati. Glejte, ljubi gospod, nikar ne vzemite za zlo, pozneje sem se že nekoliko kesala, da vam nisem dala kaj družega. Moj oč so ga imeli od preddedov, kteri so ga nosili v turške boje in moj sin Janez je kaj pridno na-nj molil; gotovo bi ga bil tudi seboj vzel pri odhodu na tuje, ako bi ne bila oba na njega pozabila v hitrici in boječih pri slovesu. Tisočkrat bodi Bog zahvaljen, da je po njem zabranil prelivanje mlade krvi!“

Zdaj je Jože še bolj ginjen, ter poprosi ženico, da mu še pusti molek, ako jej ni pretežko brez njega biti.

„Ne, ne, Bog varuj! — povdarja starka — molka vam nisem dala zastoj, zaslužili ste

si ga trdo, ker ste imeli z menoj staro in pobito mnogo sitnosti in težav. Morate ga vedno hraniti in zelo čislati, ker vas je Bog po njem tako čudovito in očitno rešil. Molite — je pristavljala solzeče — še za-me, da mirno umrjem in za mojega Janeza!“

Gozdnar, kterege je ta prizor presunil, vpraša, kaj se z Janezom zgodilo in kje da je zdaj?

„O ljubi gospod, ko bi jaz vedela — toži ženica — pred tremi leti se je podal kot krojaški pomagač na tuje in mi je od začetka pridno pisal; zdaj pa že dve leti ni ničesar sporočil. Da bi se mu le ne bila pripetila kaka nesreča!“

Jože tolaži starko in jej vsili še lepo darilo. Obljubi jej tudi mesečno podporo ter odide med mnogimi voščili stare ženice. —

Grof je bil mož beseda. Z drugimi grajsčaki v obližji je začel preganjati zverinske tatove in roparje ter jih deloma razpodil, vjel in razprl. Ali ostali, ki so pete odnesli, hočejo na vsak način rešiti zalotene tovarše: grofu pretijo s požiganjem in morijo, ako jih ne spusti. Akoravno se je grof sprva posmehoval misleč, da je pred vsakim napadom zavarovan, pošlje pozneje vendar vjete roparje z obročeno stražo v mestno kaznovnico, iz ktere sta pa kmali dva ušla, kar ni preveč veselilo grofa. (Dalje prih.)

pomni, ni bilo nikdar. Preteklo nedeljo je pri sv. Jakobu imel slovesno novo sv. mašo g. M. Arko, v pondeljek poprej pa v stolnici tiho g. M. Kljun, ktera prej sta iz III. leta za presbitera posvečena bila v nedeljo 19. sept. na Goričanih.

(V orglarski šoli ceciljanskega društva) se začne šolsko leto v torek, 5. oktobra, zjutraj ob osmih. Učenci, ki želé to šolo obiskovati, naj se prej oglašé pri preč. gosp. dr. A. Jarc-i, predsedniku cecilj. društva in pri glasbenem vodji g. A. Förster-ji.

(Knjižica „Avgusta meseca 18. dan“), ki je bila izišla na slavo rojstvenemu dnevu cesarja Franca Jožefa I., razprodala se je v 4000 iztisih in to v štirinajstih dnevih, kar je gotovo veselo znamenje, kako rado naše ljudstvo sega po knjižicah, pisanih v milem domačem jeziku. Ker se po zgoraj omenjeni knjižici še vedno povprašuje, napravil je njen založnik Karl Rauch na Dunaji drugi natis, ki je rišel ravno te dni na svetlo pod naslovom: „Cesar Franc Jožef I.“ Sestavil Ivan Tomšič. Knjižica ima 7 lično izdelanih podob in se dobiva po tako nizki ceni, da jo živo priporočamo v obilo nakupovanje in porazdeljenje med našo slovensko mladino — 4. dné oktobra (cesarjev god) in zopet 19. novembra (cesaričin god) se ponuja prijateljem šolske mladine prav ugodna prilika, da to knjižico delé med učečo se mladino, ter takó vzbujajo v mladih srcih ljubezen, udanost in spoštovanje do presvitlega cesarja in cesarske rodovine. Cena knjižici je 12 kr., 10 iztiskov samo 1 gl., kdor jih kupi še večje število, dobi jih še po nižji ceni. Naročila naj se pošiljajo pod adreso: Karl Rauch, Buchdruckerei, Wien, VI. Hornbostelgasse 4. — Dobiva se pa knjižica menda tudi pri bukvarjih Gerberju in Giontiniju v Ljubljani.

Razne reči.

— Dr. Lavoslav Geitler je profesor slavistike na vseučilišču v Zagrebu. O šolskih počitnicah je obhodil primorje naše in otoke, Macedonijo in Atoško goro. Odtod se je napotil v Egiptet in na Sinajsko goro, češ, morebiti dobi ondi kake književne starine, celó slovanske, o katerih se je bilo nadjati, da se ondi hranijo. V ta namen je dobil odpust do konca oktobra.

— Dr. Vatroslav Jagić, rojen Hrvat, je bil sedaj profesor slavistike ali slovanskega jezikoslovja na vseučilišču v Berlinu. Ponudila se mu je služba v Petrogradu, ktero je opravljal ranjki Sreznjevski. Car sam je potrdil jako vgođne pogoje, in tako se preseli Jagić spet na Rusko. Služboval je — pregnan iz svoje domačije po Rauchu — nekaj v Odesi. V Berlinu si je v kratkem času svojega bivanja pridobil občeno spoštovanje. Izdal je ondi Arkiv za slovansko jezikoslovje v družbi z nekterimi učenjaki in bere se, dale-ta bode izdajal še v prihodnje. V. Jagić je zméren in spréten učenjak, kateri si v slavi prav za dr. Miklošičem pomaga navkviško po učenih svojih delih, sebi na čast, narodu slovanskemu na korist.

— „O b z o r“, politični dnévník hrvatski, izbaja že X. godino ali leto, in je glasilo narodne stranke, v kateri sta na pr. Mrazović Rački itd., se sedaj dobro vreduje in mnogo bolje ozira na Slovence, kar je popustil vredovanje Miškatič, in prevzel je Kl. Božič. Kdor sam nima pravega značaja, ga tudi listu svemu dati ne more.

— Budejoviški škof, stari Jirsik, kateri se je pri duhovski vizitaciji zeló bil poškodeval, vrnil se je unidan iz toplic Laških domú spet zdrav in vesel.

Tržne cene v Ljubljani.

Pšenica hektoliter 9 gl. 10 kr.; — rež 6 gl. 50 kr.; — ječmen 4 gl. 38 kr.; — oves 2 gl. 92 kr.; — ajda 5 gl. 53 kr.; — proso 5 gl. 87 kr.; — koroza 6 gl. 20 kr.; — krompir 100 kilogramov 2 gl. 67 kr.; — fižol hektoliter 8 gl. — kr.; — masla kilogram 88 kr.; — mast 74 kr.; — špeh frišen 68 kr.; špeh povojen 72 kr.; jajce po 1 kr. mleka liter 8 kr.; — govedine kilogram 56 kr.; — teletnine 54 kr.; — svinjsko meso 58 kr. — Sena 100 kilogramov 2 gl. 50 kr. — lama 1 gl. 78 kr. 100 kil; drva trde 6 gl. mehke 4 gl. 50 kr.

Tržne cene v Novem mestu.

Pšenica hektoliter 8 gl. 65 kr., rež 5 gl. 86 kr. oves 2 gl. 61 kr., ajda 5 gl. 86 kr., proso 5 gl. 37 kr., koroza 6 gl. 50 kr., krompir 100 kil 2 gl., 61 kr. maslo 96 kr., mast 80 kr. špeh frišen 60 kr., povojen 80 kr., jajce 1 kr. mleko 8 kr., meso goveje 48 kr., telečje 60 kr., svinjsko 56 kr., piška 30 kr., golob 20 kr.

Vabilo k naročevanju

„SLOVENCA“.

„Slovenec“ velja kakor dozđaj:

Za Ljubljano:

Na dom pošiljan za celo leto 9 gl. — kr.;
 „ „ „ „ pol leta 4 „ 50 „
 „ „ „ „ četrt leta 2 „ 30 „
 „ „ „ „ en mesec 80 „

V administraciji sprejeman:

Za celo leto 8 gl. 40 kr.;
 „ pol leta 4 „ 20 „
 „ četrt leta 2 „ 10 „
 „ en mesec — „ 70 „
 posamezne številke — „ 7 „

Po pošti:

Za celo leto 10 gl. — kr.;
 „ pol leta 5 „ — „
 „ četrt leta 2 „ 50 „
 „ en mesec — „ 90 „
 posamezne številke — „ 8 „

Za bogoslovce, dijake in učitelje:

Za celo leto 6 gl. — kr.;
 „ pol leta 3 „ — „
 „ četrt leta 1 „ 50 „

List pošljemo vsem dosedanjim naročnikom. Kdor se ne misli naročiti, naj ga pošlje nazaj, ker ga sicer smatramo kot naročnika. Tudi prosimo tiste gospode, ki naročnine še niso poravnali, da bi to storili prej ko mogoče, da tudi mi poravnamo račun v tiskarni.

Naročnina se pošilja najceneje po poštnih nakaznicah (Postanweisungen.)

opravništvu,

na dunajski cesti št. 15
v Medijatovi hiši.

Nagrobni križi

s pravim zlatom pozlačeni in najlepšimi napisi se dobivajo pri meni na izbero. Tudi najzvrstnejše koroške železo, jeklo, pluzne lemeže, sploh vse železne gospodarske orodje z najboljšega blaga izdelano prodajam po najnižjih cenah

Sp. Pessiak,

(2) gledališke ulice št. 8 blizu frančiškanske cerkve.

Zahvala.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem za mnogo dokazov iskrenega sočutja v času bolezni in pri smrti našega nepozabljivega soproga oziroma očeta gospoda

Andreja Mediča,

kakor tudi za obilno spremstvo pri pogrebu, za darovane vence in ginjivo nagrobnico najtoplejša zahvala.

V Ljubljani 26. sept. 1880.

Žalujoči ostali.

Petelinov Janez.

Povestica iz ne še preteklih časov.

Ta v „Slovenca“ priobčena povest iz domačega življenja je zdaj prišla na svetlo v posebni 160 strani debeli knjižici in se dobiva pri Jak. Alésovcu v Ljubljani (ključarske ulce št. 3) mehko vezana po 40 kr., po pošti 5 kr. več. Kdor jih pa naroči najmanj 5, ne plača nič poštnine.

Razen te knjige se pri Jak. Alésovcu dobiva, dokler je še kaj iztisov:

Ljubljanske slike. Podoba ljubljanskega svetá pod drobnogledom. Mehko vezane po 60, trdo vezane po 70 kr.

Nemški ne znajo. Burka v enem dejanji. Mehko vezana 30 kr.

Ure

za stolpe in gradove

izdelujem že od leta 1842 po najnovejših iznajdbah, ne vlite, ampak z roko izdelane, proti polni garanciji in po najnižih cenah.

Janez M. Pogačnik.

(19) Podnart, Kropa, Gorenjsko.

Popravljam tudi stare ure na stolpih, jemljem plačo tudi v obrokih, in cenik pošiljam vsakemu brezplačno.

Denarstvene cene 27. septembra.

	Denar.	Blago
Državni fondí.		
5% avstrijska papirna renta	71 65	71 80
5% renta v srebru	72 65	72 80
4% renta v zlatu (davka prosta)	87.65	87.80
Srečke (lozi) 1854. l.	121.—	121.50
„ „ 1860. l. celí	130.—	131.25
„ „ 1860. l. petinke	133.—	133.50
Premijski listi 1864. l.	176.—	176.50
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	103 50	104.25
Kranjske, koroške in primorske po 5%	101.—	102.—
Ogerske po 5%	94.75	95.50
Hrvaške in slavonske po 5%	94.50	94.75
Sedmograške po 5%	93 50	94.—
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	818.—	820.—
Unionske banke	109.—	109.50
Kreditne akcije	277.70	278.—
Nižoavstr. eskomptne družbe	780.—	778.—
Angio-avstr. banke	119.90	119.—
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gl. a. v.	178.75	179.25
Tržaške „ 100 „ k. d.	125.75	126.75
„ „ 50 „ „ „	65.—	65.—
Budenske „ 40 gl. a. v.	41.75	41.50
Šalmove „ 40 „ „ „	51.50	52.50
Palfi-jeve „ 40 „ „ „	41 25	42.50
Clary-jeve „ 40 „ „ „	12.—	12.—
St. Genois „ 40 „ „ „	44.50	45.—
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	42.—	42.50
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	32 25	32.75
Ljubljanske	23.50	24.—
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.64	5.65
Napoleons'or	9.41	9.42

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.